

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان همدان

مرکز آموزشی پژوهشی کوثر

مراقبت های پس از جراحی از زخم

مهدیه السادات زرگر

سوپروایزر کنترل عفونت

آدرس سایت آموزشی بیمارستان کوثر:

<http://kosarhos.semums.ac.ir>

آدرس سایت کلینیک بیمارستان:

clinic.semums.ac.ir

References:

Smith SF, Duell DJ, Martin BC, Gonzalez L, Aebersold M. Wound care and dressings

. اصول کاربردی و ضروریات مراقبت از زخم ۲۰۲۰

نویسندگان: شارون برانوسکی و الیزابت آ. آیلو

K(E.R)EPP1۳۳/۰۸/۱۴۰۲/۰

بهار ۱۴۰۴

در صورت سوال با شماره تلفن ۰۲۳۳۱۴۲۲۱۴۸ تماس بگیرید.

زخم جراحی

زخم جراحی یکی از رایج ترین زخم ها محسوب می شود، زخم های جراحی، زخم هایی هستند که در پی برش پوست و بافت ها، در طی عمل جراحی به وجود می آیند. زخم های جراحی متفاوت هستند ، معمولاً بیشتر آن ها پس از اتمام جراحی با بخیه بسته می شوند.

زخم جراحی برش یا بریدگی است که در طی جراحی توسط جراح بر روی پوست ایجاد می شود. اندازه زخم جراحی بسته به محل و نوع عمل جراحی متفاوت هست. معمولاً بعد از اتمام عمل جراحی، جراح لبه های بریده شده را بهم می رساند و آنها را با بخیه فیکس می کند. اما در بعضی موارد محل جراحی برای درمان باید باز بماند.

انواع زخم

انواع زخم جراحی:

زخم جراحی سطحی: عفونت زخم جراحی تنها در ناحیه پوستی است.

زخم جراحی عمیق: عفونت زخم جراحی به نواحی عمیق تر از پوست راه یافته و به ماهیچه و بافت رسیده است.

زخم جراحی اندامی/ فضایی: عفونت زخم جراحی عمیق است و اندام و فضایی که جراحی در آن انجام شده را درگیر کرده است.

علت عفونت زخم جراحی:

میکروارگانیسم های موجود در هوا

دست های آلوده پرستار یا دستیار جراح

ابزار جراحی آلوده ، محیط جراحی آلوده

میکروب هایی که به طور طبیعی روی پوست وجود دارند و وارد زخم جراحی می شوند.

میکروب هایی که داخل بدن و یا بر روی اندامی که جراحی بر روی آن انجام شده قرار دارند.

عوامل موثر در بروز بیشتر عفونت زخم جراحی:

اضافه وزن و چاقی.

مصرف سیگار.

نقص سیستم ایمنی.

استفاده از کورتون ها.

زمان جراحی طولانی

مراقبت از محل زخم:

بعد از عمل جراحی تا زمان بهبود زخم باید از موضع عمل مراقبت مناسب نمود. مراقبت مناسب و صحیح از موضع جراحی از بروز درد، عفونت و اثر به جا مانده از زخم (اسکار جراحی) می‌کاهد.

بعد از جراحی پزشک معمولاً از بخیه، نوار چسب جراحی و سایر موارد برای بستن موضع جراحی استفاده می‌کند.

انواع بستن محل برش عمل جراحی

- بیمار باید مراقبت‌های لازم بر اساس توصیه پزشک و آموزش که توسط پرستار داده میشود را برای کاهش بروز عفونت انجام دهد. تا پانسمان چرک نکند و دچار عفونت نگردد.
- از پزشک خود بپرسید چه زمانی میتوان حمام کرد و موضع زخم جراحی را میتوان شست. براساس دستور پزشک عمل کنید.

در صورت امکان بررسی زخم جراحی موضع زخم را هر روز از نظر بروز عفونت بررسی کنید (ترشح، قرمزی، گرمی، درد) در صورت مشاهده عفونت به پزشک خود مراجعه کنید.

شست و شو و ضدعفونی زخم جراحی:

- بر اساس دستور پزشک در صورت رعایت نکات استریل در منزل با محلول ضدعفونی مجاز و توصیه شده توسط پزشک یا پرستار پانسمان زخم را تعویض نمایید. قبل از شروع تعویض پانسمان بهداشت دست را رعایت کنید.
- موضع زخم را نخراشید و در آب غوطه ور نکنید.
- قبل از گذاشتن پانسمان مجدد اجازه دهید موضع زخم جراحی خشک شود و سپس پانسمان مجدد گذاشته شود.
- در صورت دسترسی به کلینیک زخم برای پیشگیری از بروز عفونت و اطمینان خاطر از تعویض پانسمان صحیح به کلینیک زخم نزدیک در محل سکونت خود مراجعه نمایید.

موضع بخیه جراحی در چند روز اول پس از جراحی کمی متورم و قرمز می‌باشد و ممکن است کمی سوزش و خارش داشته باشد که طبیعی است در صورت تداوم قرمزی، خروج ترشحات چرکی و خونی و درد شدید در موضع بعد از چند روز باید به پزشکتان مراجعه کنید.

مواردی که بعد از جراحی نباید انجام داد:

- از خاراندن موضع جراحی پیشگیری شود.
- از استفاده از لوسیون یا هر ماده دیگر بروی موضع زخم اجتناب شود. از فرآورده‌های غیر مستعمل و رایج که باعث بروز عفونت و تاخیر در بهبود زخم می‌گردد بپرهیزید.
- تا زمان مجاز برای باز کردن پانسمان بر اساس دستور پزشک، پانسمان موضع زخم، تعویض نگردد.
- در صورت اجازه پزشک مبنی بر استحمام موضع زخم را بپوشانید و سایر نقاط بدن را بشویند.

علامت بروز عفونت در زخم جراحی و نیاز به مراجعه:

- قرمزی و سفید شدن موضع جراحی
- خروج ترشحات زرد یا سبز رنگ، تغییر بوی موضع جراحی
- گرم شدن و درد موضع جراحی
- تب